

Socialministeren (Henriette Kjær):
Hvad sagde jeg?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Vi bruger ikke direkte tiltale.

Socialministeren (Henriette Kjær):
Undskyld.

Jeg forstår godt det, der blev sagt af Enhedslistens ordfører om, at en enlig mor måske kunne føle sig tvunget til at gå på denne her ordning, fordi det kunne give 1.000 kr. ekstra. Der er jeg indstillet på, at vi laver nogle regnestykker, for det er jo helt minimalt, hvem det kunne komme til at dreje sig om.

For det første skal man faktisk have tre børn. Man må ikke være på overførselsindkomst, når man vælger det her. Man skal altså gå ud af kontanthjælpssystemet, og så kan man – og det er et gennemsnit – hvis det er vuggestuebørn, få ca. 3.300 kr. gange tre, men det må ikke ramme loftet for dagpengesatsen. Kontanthjælpen er 80 pct. af dagpengesatsen, men hvor der jo tit er knyttet nogle tilskud til, fordi man har børn. Derfor tror jeg simpelt hen ikke på, at det vil være en fordel for en mor at gøre det her, og der vil heller ikke være ret mange, der har tre børn f.eks. i vuggestuealderen. Men jeg er helt indstillet på, at vi kan lave nogle regneeksempler på det, for der er da ingen, der skal føle sig tvunget til at være en del af en ordning, som man dybest set ikke ønsker at være en del af.

Kl. 11.20

Med disse ord vil jeg sige, at jeg er glad for debatten. Der er kommet nogle holdningsforskelle op, og jeg synes altid, det er godt at diskutere, hvordan vi skal indrette og videreudvikle vores velfærdssamfund. Så uanset om man er enig eller uenig i det her, så synes jeg, at vi har haft en god debat, og tak for det.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 128: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Ansættelse til pasning af nærtstående med handicap m.v.).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 27/2 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Andersen (V):

Lovforslag nr. L 128 er en opfølgning af et tidligere fremsat beslutningsforslag fra Venstre og De Konservative om at sikre orlovsret til personer, der passer nærtstående med handicap og alvorlig sygdom i hjemmet i en begrænset periode.

Lovforslaget hænger tæt sammen med et lovforslag fra beskæftigelsesministeren om orlovsret til lønmodtagere, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom.

Nærværende lovforslag indebærer, at personer, som efter det ovennævnte lovforslag om orlovsret har opnået orlov fra deres almindelige arbejde for at passe nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom, bliver ansat i kommunen i orlovsperioden i op til 6 måneder.

Derved sikres, at man i orlovsperioden beholder sin tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed bevarer de rettigheder, som er forbundet hermed, som f.eks. dagpenge, feriepenge og pension. Denne mulighed er et supplement til de eksisterende muligheder i serviceloven for støtte i forbindelse med omsorg for nærtstående i forbindelse med sygdom eller handicap.

Lovforslaget vil ikke betyde en stor økonomisk belastning for kommunerne, da man må forvente, at pasningen af nærtstående træder i stedet for f.eks. plejehjemsanbringelse eller døgnpleje i hjemmet. Det er en merudgift, som i forslaget er beregnet til 300.000 kr. i år, og 700.000 kr. i de kommende år er ydermere foreslået finansieret via satspuljeforliget.

For Venstre er det af stor betydning, at der ydes støtte, den bedst mulige støtte, til familier, der rammes af alvorlig sygdom eller handicap. En mulighed for at tage op til 6 måneders orlov kan være med til at give ro i situationen, hvor der f.eks. skal træffes vanskelige beslutninger for fremtiden.

Det giver samtidig mulighed for, at nærtstående kan blive sammen i længere tid, inden man finder mere permanente løsninger på den sygdomsramtes eller handicappedes pasningsbehov.

Samlet set er der med Venstres øjne her tale om et nødvendigt og rigtigt lovforslag, som sikrer den enkelte familie i Danmark mulighed for en fleksibel og god støtte i en svær situation. Vi støtter derfor helhjertet regeringens forslag.

Karen Jespersen (S):

Det er jo en meget hård belastning, når et nærtstående familiemedlem bliver udsat for en alvorlig sygdom, og hvor man kan stå over for en meget vidtrækkende beslutning om, hvorvidt den syge skal flytte fra hjemmet og have døgntilbud, altså bo et andet sted i en offentlig institution. Det er jo klart, at det er en situation, hvor man har utrolig meget brug for nogle stabile vilkår, hvor man i fred og ro har mulighed for at overveje, hvad den videre situation skal være, også, om den syge eventuelt skal passes i hjemmet med en af de mange andre ordninger, der findes i den sociale lovgivning.

Derfor synes jeg, at det er et virkelig godt forslag, og det er også godt, fordi det giver borgerne en rettighed. Den sociale lovgivning har jo mange steder formuleringer, som tilsigter at give borgerne nogle muligheder, men hvor der ikke er tale om en decideret rettighed. Jeg tror, det er godt, at vi bevæger os den vej, at især mennesker, der er i en meget udsat position, ved sort på hvidt, hvad de har at rette sig efter, og det er det, vi sikrer her. Der er tale om en orlovsret og en pligt for kommunerne til på nogle bestemte ordentlige vilkår at sikre, at man i en periode på op til 6 måneder kan passe et nærtstående familiemedlem.

Kl. 11.25

Vi har jo også allerede sagt ja til forslaget, i og med at pengene er fundet i forliget om den såkaldte satspulje, som et bredt flertal, herunder Socialdemokratiet, har tilsluttet sig.

Jeg ved ikke, om det er undgået min opmærksomhed, men jeg synes ikke, jeg har set hørings svarene. Vi har jo måttet konstatere i det her meget forhastede forløb, der har været omkring flere lovforslag, at hørings svarene er kommet meget sent. Det gjaldt også det foregående lovforslag.

Jeg mener, at en af de ting, vi skal overveje under udvalgsarbejdet, er, om vilkårene for overgangen fra den her ordning til eventuelle

andre ordninger i den sociale lovgivning er gode nok, om de er godt nok sikret, om vilkårene for, hvornår man får orloven, som jo også bliver reguleret i et andet lovforslag, også er tilstrækkeligt gode. Men grundlæggende er det et positivt forslag, som Socialdemokratiet støtter.

Anita Knakkegaard (DF):

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det lovforslag, beskæftigelsesministeren fremsætter om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående med alvorlig sygdom eller handicap.

Lovforslag nr. L 128 drejer sig om, at personer, der er tilknyttet arbejdsmarkedet, kan opnå orlov fra deres arbejde. Personen bliver ansat af kommunen med løn i op til 6 måneder. Forslaget giver bedre mulighed for, at personer med tilknytning til arbejdsmarkedet kan varetage pasning og omsorgsopgaver over for nærtstående med bl.a. betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Ansættelsen ved kommunen kan ske, hvis følgende betingelser er opfyldt:

Alternativ til pasning i hjemmet er døgnophold uden for hjemmet, eller plejehuset svarer til fuldtidsarbejde, at der er enighed mellem parterne om etablering af pasningsforholdet, og at kommunen vurderer, at der ikke er afgørende hensyn, der taler imod, at det er den pågældende person, der passer den nærtstående.

Forslaget er et supplement til de øvrige muligheder for at passe nærtstående.

Lovforslaget åbner mulighed for, at familien og den syge får mulighed for i hjemmet at forberede den meget svære beslutning, man eventuelt skal træffe, og omstille sig til, at man lige pludselig møder disse ting, hvor ens tilværelse totalt bliver ændret.

Med hensyn til hørings svarene vil vi selvfølgelig under udvalgsbehandlingen stille spørgsmål vedrørende mulighederne for yderligere fleksibilitet i ordningen. Men vi synes godt om forslaget og er meget positivt indstillede, da det i hvert fald er en fremgang.

Charlotte Dyremose (KF):

Det Konservative Folkeparti er meget glad for det forslag, vi her behandler, der giver mulighed for at passe nærtstående i op til 6 måneder under forhold, der svarer til at være tilknyttet arbejdsmarkedet. Det giver en god mulighed for netop at overveje en eventuel ny situation eller at overveje, om man kan finde en ny løsning på

en situation med f.eks. et handicappet barn eller en meget syg nærtstående.

Der er mulighed for omstilling i forhold til, om denne nærtstående – barn, ægtefælle – skal placeres uden for hjemmet, og en mulighed for en glidende overgang, hvor man kan være med til denne svære proces sammen med sit barn eller en anden nærtstående. Der er muligheden for i en kortere periode f.eks. at deltage aktivt i en sygehusbehandling, som en nærtstående skal gennemgå, eller i det hele taget finde ud af: Kan jeg selv løfte den opgave at passe min nærtstående i en længere periode i en anden ordning?

Kl. 11.30

Kan man løfte den opgave at passe sin ægtefælle, passe sit barn derhjemme, så har man altså, om jeg så må sige, her en mulighed for en prøveballon, hvor man kommer på orlov, men hvor man har den faste tilknytning til arbejdsmarkedet. Man har muligheden for at komme tilbage, hvis man finder ud af, at byrden er for stor, eller hvis der er forskellige andre årsager, som gør, at man f.eks. er nødt til at have en uddannet sygeplejerske til at varetage de her opgaver, eller hvis man finder ud af, at det ikke er muligt at gøre det her derhjemme, man er desværre nødt til at sende denne person på en institution.

Det er altså en utrolig god mulighed, et godt supplement til de ordninger, der er i forvejen, at give denne her prøveballon til at finde ud af: Hvordan kan vi løse denne meget svære situation, som vi står i eller pludselig er kommet i?

Derfor synes vi, at det er et utroligt godt forslag, som vi fuldt ud støtter.

Villy Søvnal (SF):

Forslaget om orlovsret til ansættelse til pasning af nærtstående med handicap er et rigtigt godt forslag. Det er næsten en historisk dag. Jeg tror, at det er første gang, jeg har været oppe under den nye regering og rose den for, at den laver et godt forslag.

Det er i øvrigt ikke så underligt, for det her er oprindeligt et forslag fremsat af SF. Det gjorde vi i sidste folketingsssamling, og Venstre og De Konservative – de nuværende regeringspartier – valgte så allerede i sidste samling at lave en kopi.

Der sker jo tit det, når man laver kopier, at der smutter noget i forhold til originalen, og det, der er smuttet den her gang, er, at man har lavet en tidsgrænse på 6 måneder. Jeg har selv lidt svært ved at forstå det, for hvis nu sådan et forløb,

hvor man passer en nærtstående med handicap, går rigtig godt, er det så virkelig gennemtænkt, at et sådant velfungerende forløb skal afbrydes efter 6 måneder, fordi nogen i Folketinget har sagt: Vi synes, det er vigtigt, at der er en kant, der hedder lige præcis 6 måneder?

Hvad er det for et styringssyndrom, der gør, at det er meget vigtigt at kunne sige, at det her bliver højst i 6 måneder, what so ever? Hvis det i øvrigt fungerer godt, og det vil jeg spørge ministeren om, er det så meget vigtigt at fastholde den grænse? Hvis man er i et forløb med en nærtstående handicappet, hvor både den, der passer, og den, der bliver passet, synes, at det er den bedste måde at gøre det her på, hvad er det så for en voldsom lyst til at styre, der gør, at man vil fastholde den der tidsgrænse?

Hvis man fjerner den tidsgrænse, har man nemlig SF's gamle forslag i den oprindelige udgave, og det var faktisk gennemtænkt, at vi på det tidspunkt valgte ikke at lægge nogen tidsgrænse.

Det er ikke alene forslaget, der er en direkte gengivelse af SF's tanker. Hvis man kigger på formuleringerne i forslaget, er de også meget præcis dem, som vi valgte i sin tid. Der står f.eks. »pasningsbehov svarende til fuldtidsarbejde«. Det var lige præcis den formulering, vi valgte.

Det vil jeg bare kvittere for og dermed også sige, at vi selv sagt støtter et forslag, som vi selv har lavet. Vi ønsker at få de 6 måneder fjernet. Og jeg vil bede ministeren om at overveje, om det ikke er klogt.

Margrethe Vestager (RV):

Jeg skal tilslutte mig rækken af ordførere, som finder lovforslaget udmærket og sympatisk, og noterer selvfølgelig også med glæde, at det er lykkedes for regeringen at lade sig inspirere af et tidligere SF-forslag. Det er ikke så tit, vi ser, at regeringen sådan direkte lader sig inspirere. Jeg synes, det er en udmærket måde i forhold til det samarbejdende folkestyre.

Jeg skal ikke gennemgå forslaget eller i øvrigt trætte Folketinget med yderligere bemærkninger. Jeg synes, der er givet gode argumenter for, hvorfor det er en udmærket ordning. Spørgsmålet om fleksibilitet og periodens længde kan vi eventuelt drøfte i udvalget, da SF's indvendinger forekommer at være relevante. Men det vil være en god begyndelse at se, hvordan det i øvrigt kommer til at fungere, før man gør en ord-

ning mindre tidsbegrænset end den her forelagte.

Det Radikale Venstre kan støtte forslaget, og vi tilslutter os i øvrigt de positive bemærkninger, der er faldet.

Kl. 11.35

Line Barfod (EL):

Enhedslisten kan også støtte forslaget.

Som flere har bemærket, er det jo et tidligere SF-forslag, og vi synes stadig, at det er et godt forslag. Vi synes, det er godt, at der gives mulighed for, at man kan passe en nærtstående handicappet eller alvorligt syg i en afgrænset periode. Og vi er især glade for, at der bliver tale om lønarbejde med ret til optjening af dagpenge m.v., og at det bliver kombineret med en ret til orlov.

Vi er derimod lidt uforstående over for, at lønniveauet er fastsat til 14.875 kr. om måneden. Plejevederlaget for at passe en nærtstående døende er halvanden gang den dagpengesats, man selv ville være berettiget til ved egen sygdom, altså op til godt 19.000 kr. månedlig. Lønniveauet for en social- og sundhedshjælper i fuldtidsarbejde, som jo er et lavtlønsarbejde, er også mere end det lønniveau, der foreslås her, nemlig ca. 18.000 kr. om måneden.

Ved at lade lønniveauet være lavere end de to oplagte sammenligningsmuligheder er der fare for, at det er en afgrænset gruppe, der kan gøre brug af muligheden, nemlig de mest lavtlønnede, typisk kvinder, og så dem, der har penge i banken, som kan supplere et indtægtsstab i en begrænset periode.

I Enhedslisten ser vi helst en ordning, som bliver en reel mulighed for alle inden for målgruppen, og vi kunne godt tænke os at få socialministerens forklaring på, hvorfor det lave niveau er valgt i dette tilfælde.

Ligesom SF forstår vi heller ikke helt tidsbegrænsningen på 6 måneder.

Det skal dog bemærkes, at vi under alle omstændigheder opfatter forslaget som en forbedring og derfor kan støtte det.

Tove Videbæk (KRF):

Det er et meget positivt forslag, vi har her. Det er et ekstra tilbud eller en ekstra mulighed ud over de muligheder, som allerede findes i dag.

Når man i en familie har en handicappet eller en person med en meget alvorlig sygdom, er det her tilbud et meget fint tilbud til familien. Den pårørende bliver ansat af kommunen, og man får 6 måneder til at overveje, hvad man skal gøre

fremover, hvordan man fremover skal tilrettelægge dagliglivet osv.

Det er et sympatisk og et medmenneskeligt godt forslag, der er bred enighed om i hele satspuljeforligskredsen, og det kan vi naturligvis kun være tilfredse med.

Det er klart, at man kan diskutere varigheden af ordningen, men der kan være både fordele og ulemper ved længere tid. Et halvt år er en slags prøvetid, og det ville naturligvis være godt, hvis man kunne fortsætte ud over dette halve år, hvis man altså finder ud af, at det er det bedste i situationen, men det halve år, som man nu får, er i hvert fald en forbedring af de muligheder, der er i dag, så det er et rigtig godt skridt i den rigtige retning.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg vil gerne sige tak for de mange positive tilkendegivelser fra Folketingets partier til lovforslaget. Med en vedtagelse vil dette lovforslag sammen med beskæftigelsesministerens lovforslag om orlov til lønmodtagere, der passer nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom, give familiemedlemmer og andre nærtstående bedre mulighed for at varetage pasnings- og omsorgsopgaver over for hinanden i en kortere periode.

Det her er jo ment som en kortere periode, netop hvor man er kommet ud for en ulykke i familien, eller hvor der er sygdom, sådan at man kan blive enig med sig selv og hinanden om, hvad der skal ske med den person, der har handicappet eller sygdommen. Er det en institution, der er hensigtsmæssig, eller vil vi gerne fortsætte med at passe vedkommende i hjemmet, for så er der jo andre muligheder i serviceloven i dag, nemlig servicelovens § 71 og § 76, som giver mulighed for til hjemmehjælperløn at passe og pleje en nærtstående. Derfor synes jeg jo, at det her er så godt, fordi det var lige det, der manglede.

Vi kan jo altid diskutere, om det kunne blive endnu bedre, om lønnen kunne blive højere eller den udbetaling, man får for det, kunne være større. Men det var det, det landede på, og det, det kunne blive til. Jeg synes faktisk, det er flot, og det er godt og nødvendigt, og så synes jeg ikke, vi skal skændes om, hvad der er original, og hvad der er kopi. Venstre og De Konservative havde jo også et forslag, som vi fremsatte, inden vi kom i regering, som jo sådan set udmøntes med det her.

Nogle af ordførerne har efterlyst en større fleksibilitet i pasningsperioden og dermed også

i ansættelsen, og det synspunkt kan jeg sådan set godt følge, men vi bliver nødt til at tage hensyn til arbejdsgiverne, for de skal have en rimelig mulighed for at tilrettelægge arbejdet i virksomheden. Det er også en betingelse for ansættelse til pasning, at pasningen f.eks. skal svare til et fuldtidsarbejde, og derfor er deltidsansættelse ikke mulig efter bestemmelsen.

Jeg synes faktisk, at det er blevet godt, og jeg synes, at det har lukket et hul, hvis man kan sige det på den måde. Tak for de positive bemærkninger.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 11.40

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 127: Forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd. (Nedlæggelse af Videnscenter for Ligestilling).

Af ministeren for ligestilling (Henriette Kjær). (Fremsat 27/2 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Troels Lund Poulsen (V):

Det lovforslag, som vi skal diskutere i dag, er jo en udmøntning af det, som Venstre gik til valg på, nemlig et opgør med overflødige råd og nævn. I dag er vi så kommet til lovforslaget om nedlæggelse af Videnscenter for Ligestilling.

Jeg vil gerne starte med at understrege, at Venstre varmt støtter ligestilling. Vi ønsker et forbud mod forskelsbehandling begrundet i køn, og vi ønsker lige muligheder, uanset hvilket køn, religion, hudfarve osv. man har.

Når vi så ser på Videnscenter for Ligestilling må Venstre konstatere, at dette center godt kan undværes. Venstre har hele tiden været meget kritisk over for at oprette et statsorganiseret debatorgan. Ligestilling kommer jo ikke af at skabe et Videnscenter for Ligestilling, og ej heller forsvinder ligestilling med centrets nedlæggelse.

Venstre mener, at debatten om ligestilling skal udspringe af befolkningen, organisationerne og de politiske partier. Denne vagthundefunktion må aldrig blive et anliggende for et Videnscenter for Ligestilling, da vi jo her i Danmark har en lang række kvinde- og mandeorganisationer, der jo også før etableringen af Videnscenter for Ligestilling var aktive i forbindelse med overvågning af ligestillingsarbejdet.

Hvad angår nogle af Videnscenter for Ligestillings andre opgaver, her tænker jeg primært på de forskningsprægede og vidensindsamlende opgaver, er der heller ikke noget problem i at nedlægge Videnscenter for Ligestilling. De opgaver kan og vil blive udført af andre. Man kunne i den forbindelse sagtens forestille sig, at man kunne hente informationer om køn og ligestilling i f.eks. KVINFO og hos andre kvinde- og kønsforskere og på uddannelses- og forskningsinstitutioner.

Med disse bemærkninger kan jeg på vegne af Venstre fuldt ud støtte lovforslaget om nedlæggelse af Videnscenter for Ligestilling.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Der er to ting. For det første opgøret med råd og nævn: Det er jo en prisværdig indsats, Venstre støtter regeringen i at gøre. Det, som altid undrer, er, hvorfor der så hele tiden skal oprettes nye. Vi har fået Det Sociale Råd, vi har fået Miljøvurderingsinstituttet, og nu kommer der et teknologi- og innovationsråd.

Det, som slår en, den mistanke, man ikke kan frigøre sig fra, er, at Venstre støtter regeringen i at få nedlagt de ting, som ikke siger det, Venstre synes der skal sige: Hvorfor egentlig, når nu man er i gang med den her noble indsats for at forhindre bureaukratisering og at kloge mennesker taler om ting, hvis konklusion Venstre er uenig i? Det er det ene.

Det andet er: Selvfølgelig forsvinder ligestillingen ikke med centret, men er det gået fuldstændig hen over hovedet på ordføreren, at de organisationer, som blev nævnt, faktisk siger, at de ikke kan varetage centrets opgaver, at de forskere, som findes på området, siger, at de ikke